

II MONITORING IMPLEMENTACIJE POSTOJEĆIH PROPISA

1. *Zakon o javnom informisanju*

1.1. Implementacija Zakona o javnom informisanju obrađena je kroz odeljak o slobodi izražavanja.

2. *Zakon o radiodifuziji*

2.1. Savet Republičke radiodifuzne agencije (RRA) je 21. marta, na vanrednoj sednici, razmatrao izveštaj Službe za nadzor i analizu programa emitera od 21. marta 2013. godine, a u vezi sa rijaliti programom „Farma - pregled“ emitovanim 20. marta 2013. godine na televiziji Pink. Savet RRA zatražio je izjašnjenje od TV Pink u vezi tog programa, a saopštio je i da će nadležnom tužilaštvu dostaviti transkript i video materijal sa zahtevom da se preispita da li u konkretnom slučaju postoje elementi krivičnog dela. U spornoj emisiji je emitovana izjava jednog od učesnika programa da je bio u vezi sa maloletnicom, učenicom osmog razreda osnovne škole. Po nalazu Saveta RRA, emitovanjem ovakvog sadržaja, povređeni su i Zakon o radiodifuziji i Kodeks ponašanja emitera. Savet RRA pokrenuo je postupak za izricanje mera. U izjavama koje su se mogle pročitati u medijima, iz RRA naglašavaju da je sporna izjava emitovana, ne u direktnom ili odloženom prenosu, već u pregledu dnevnih aktivnosti učesnika u programu, te da je zbog toga odgovornost emitera veća, jer je mogao da utiče da se izjava ne emituje u programu. Sa druge strane, Televizija Pink smatra da su reakcije na izjave učesnika programa opravdane, ali da su u isto vreme i preterane. Oni tvrde da učesnik programa nije izjavio da je imao seksualne odnose sa maloletnicom, već da se radilo o platonskom odnosu i da, u suprotnom, takvu izjavu ne bi ni objavili.

Zakonom o radiodifuziji propisano je da je RRA nadležna da, između ostalog, vrši nadzor nad radom emitera, te da vrši kontrolu i stara se o doslednoj primeni odredaba Zakona o radiodifuziji. Član 19 tog zakona izričito predviđa da se RRA stara o zaštiti maloletnika i poštovanju dostojanstva ličnosti u programima koji se prikazuju posredstvom radija i televizije, o čemu donosi opšteobavezujuće uputstvo. Takođe, član 68. predviđa obavezu emitera da ne emituju programe koji ističu i podržavaju nasilje, ili druge vidove kriminalnog ponašanja. RRA je ovlašćena da izriče mere emiteru, i to, opomenu, upozorenje, ali i meru privremenog ili trajnog oduzimanja dozvole za emitovanje

programa. Upozorenje se izriče, između ostalog, i kada emiter prvi put prekrši neku obavezu koja je utvrđena zakonom ali na način da to kršenje ozbiljno ugrožava ostvarivanje načela regulisanja odnosa u oblasti radiodifuzije. Upozorenje se objavljuje u javnim glasilima a obavezno u programu emitera na koga se upozorenje odnosi. Zaštita maloletnika je jedan od ključnih ciljeva koje RRA ostvaruje u okviru svoje regulatorne funkcije. U konkretnom slučaju, mogao bi postojati osnov za izricanje više mera. Do zaključenja ovog izveštaja, Savet RRA nije još uvek izrekao meru, ali se ona očekuje u narednom periodu. Takođe će biti interesantno videti kakva će biti reakcija tužilaštva u vezi sa navodima o postojanju elemenata krivičnog dela protiv polne slobode maloletnika.

2.2. Savet Republičke radiodifuzne agencije je, na sednici održanoj 25. marta 2013. godine, doneo odluku da na period od 30 dana oduzme dozvolu Radio Fokusu. Radio Fokus ima dozvolu za nacionalno pokrivanje, a Savet se na ovu meru odlučio zbog cene SMS poruka koje su slušaocima naplaćivane za emitovanje muzičkih želja, a koja u programu Radio Fokusa nije bila navedena.

Zakon o radiodifuziji predviđa ovlašćenje RRA da privremeno oduzme dozvolu za emitovanje programa emiteru koji, i pored izrečenog upozorenja, nastavi da ne izvršava odredbe tog zakona ili propisa donetih na osnovu njega ili ne poštuje uslove predviđene dozvolom za emitovanje programa, ili koji ne postupi po merama za otklanjanje učinjenih povreda koje je utvrdio Savet RRA u izrečenom upozorenju. Ako su ispunjeni ovi uslovi, Savet RRA izriče meru privremenog oduzimanja dozvole za emitovanje programa, u trajanju do 30 dana. Sporni slučaj takođe može da se posmatra i sa aspekta propisa koji se odnose na elektronske komunikacije. Slanje SMS-a u cilju naručivanja muzičkih želja spada u uslugu sa dodatom vrednošću, u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama. Operator usluga sa dodatom vrednošću je dužan da unapred objavi detaljan opis i cenu ukupne usluge, odnosno svih njenih sastavnih delova. Pravilnik o obavezama operatora sa dodatom vrednošću dodatno definiše da je operator tih usluga lice koje pruža tu uslugu korisniku usluge. Imajući u vidu poznate okolnosti slučaja, konkretni emiter se može smatrati i operatorom usluge sa dodatom vrednošću, osim ako u konkretnom slučaju telekomunikacionu uslugu nije pružalo neko drugo lice. Neobjavljivanje cene SMS-a podleže prekršajnoj odgovornosti po Zakonu o elektronskim komunikacijama, koji navodi da će se pravno lice kazniti novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara, ako ne pruža usluge sa dodatnom vrednošću u skladu sa odredbama zakona. Takođe je predviđeno da se preduzetniku može izreći zaštitna mera zabrane vršenja određene delatnosti u trajanju do tri godine, a odgovornom licu u pravnom licu – zaštitna mera zabrane vršenja određenih poslova u trajanju do jedne godine. Isti slučaj mogao bi se tretirati i

kao povreda propisa o oglašavanju. Naime, članom 57. Zakona o oglašavanju predviđeno je da oglasna poruka koja upućuje na telefonski broj za koji važi posebna tarifa, mora da sadrži iznos te tarife. U konkretnom slučaju, moglo bi se tvrditi da je Radio Fokus, iz samopromotivnih razloga, oglašavao programsku akciju – emitovanje muzičkih želja svojih slušalaca, a da iznos posebne tarife koja se naplaćivala, u oglasnoj poruci nije bio sadržan. Takođe, bitno je uzeti u obzir i propise o zaštiti potrošača. Svaki slušalac ima pravo da zna koja je cena usluge koja mu se nudi u programu emitera.